

Raksta autore praktiski demonstrē individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu pasākumā *Lauki ienāk pilsētā* Rīgā pērn, septembrī.

SAGATAVOJA: Līga BRENCE, Vents EZERS, VAAD Augu aizsardzības departamenta Vides un ekotoksikoloģijas daļas referenti. Publicitātes foto

Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD) ir atbildīgā iestāde Latvijā par augu aizsardzības līdzekļu (AAL) izvērtēšanu un reģistrēšanu. Pirms AAL iekļaušanas augu aizsardzības līdzekļu reģistrā tiek izvērtēti ar AAL lietošanu saistītie riski un tiek noteikti risku mazināšanas pasākumi, lai nodrošinātu drošu to lietošanu. Viens no iespējamajiem risku mazināšanas pasākumiem ir individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana.

Informācija par nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem – aizsargapģērbu, aizsargbrillēm, respiratoru, aizsargcimdiem un zābakiem – ir atrodamā produkta lietošanas instrukcijā.

Aizsargcimdiem jāatbilst standartam EN 374, kas aizsargā pret ķīmiskām vielām un mikroorganismiem. Uz aizsargcimdiem jābūt speciālam simbolam (skatīt 1. attēlu). Tas nozīmē, ka darbam ar AAL nederēs parastie māsaimniecībā izmantojamie gumijas cimdi.

Aizsargapģērbu var izvēlēties tādu, kas pasargā no ķīmiskiem produktiem, vai arī tādu, kas īpaši paredzēts AAL lietošanai.

Pamatā ir divu veidu **aizsargmaskas**:

vienreiz lietojamās un atkārtoti lietojamās. Vairumā gadījumu, kad lietošana notiek uz lauka, FFP2 aizsargmaska nodrošina pietiekamu aizsardzību. Arī A2P2 vai A2P3 kombinētie filtri nodrošina pietiekamu aizsardzību.

Acu aizsardzībai var lietot **sejas aizsargu** vai **aizsargbrilles**. Sejas aizsargam ir jābūt caurspīdīgam un neaizsvīstošam. Aizsargbrillēm ir jābūt cieši pieguļošām, ar ventilācijas atverēm, tām jāspēj aizsargāt acis pret putekļiem, šķidrumiem un aerosoliem. Ieteicams lietot tādus zābakus, kas ir ūdens necaurlaidīgi un izgatavoti no izturīgas gumijas.

Darbojoties ar AAL, ir svarīgi ievērot vispārīgās darba drošības normas: neēst, nedzert un nesmekēt AAL lietošanas laikā, izslēgt iespēju citiem cilvēkiem atrasties apstrādājamo pla-

1. attēls

tību tuvumā apstrādes laikā.

Neaizmirstiet arī par darba drošību pēc darba pabeigšanas: pirms aizsargcimdņu novilkšanas noskalojiet tos. Pēc AAL lietošanas iekārtas tīrīšanas rūpīgi nomazgājiet rokas un neapklātās ķermeņa daļas ar ūdeni un ziepēm. Darba laikā izmantoto apģērbu pirms atkārtotas lietošanas izmazgājiet atsevišķi no citām drēbēm. Lai zinātu, kā rīkoties nelaimes gadījumos, pirms AAL lietošanas svarīgi iepazīties ar pirmās

! Atcerieties, ka, lietojot AAL, aizliegts iesaistīt personas, kas jaunākas par 18 gadiem, grūtnieces un mātes, kas baro bērnu ar krūti. **!** Ir aizliegts ieiet apsmidzinātajā platībā, kamēr darba šķidrums uz augu lapām nav nožuvies.

palīdzības pasākumiem, kas norādīti lietošanas instrukcijā.

Šobrīd ķīmisko vielu un produktu kontroles jomā Eiropā notiek nozīmīgas pārmaiņas. Tik ierastos oranžos bīstamības simbolus (skatīt 2. attēlu) tuvākajā nākotnē nomainīs jauni – melni simboli uz balta fona sarkanā rāmī (skatīt 3. attēlu). Galvenais šo izmaiņu mērķis ir globāli harmonizēt principus, kā tiek vērtētas ķīmiskās vielas un produkti. Eiropā 2008. gada nogalē tika pieņemta jauna regula, kas paredz līdz 2015. gada 1. jūnijam mainīt līdzšinējo produktu novērtēšanas kārtību.

Jaunā likumdošana paredz detalizētāk un precīzāk informēt lietotājus par iespējamiem riskiem un nepieciešamajiem drošības pasākumiem. Jau tagad uz atsevišķiem tirdzniecībā esošiem augu aizsardzības produktiem ir redzami jaunie simboli, taču no 2017. gada 1. jūnija jaunās piktogrammas būs pilnībā visu produktu marķējumā. Lai gan nor-

matīvo aktu bāze un piktogrammas ir atšķirīgas, pamatprincipi to izveidē ir līdzīgi. Bīstamības simboli informē AAL lietotājus par iespējamajiem riskiem, darbojoties ar produktu. Detalizētāk marķējumā var iepazīties ar iedarbības raksturojumiem un drošības prasībām.

Lai izvērtētu produktu iespējamo ietekmi uz cilvēku veselību, VAAD eksperti analizē ievērojamu skaitu pētījumu un veic dažādus teorētiskus aprēķinus. Tādējādi tiek noteikti iespējamie riski cilvēka veselībai un drošības prasības, lai AAL lietošana būtu droša. Lai AAL nenodarītu kaitējumu cilvēkam un apkārtējai videi, ir svarīgi iepazīties ar lietošanas instrukcijā norādīto informāciju un rūpīgi to ievērot.

Latvijā reģistrēto augu aizsardzības līdzekļu sarakstu, kā arī produktu marķējumus iespējams aplūkot VAAD mājas lapas www.vaad.gov.lv sadaļā *Reģistri un saraksti > Augu aizsardzība* (vai arī izmantojiet norādīto QR kodu).

DARBA VIDE

2. attēls

Ierastos oranžos bīstamības simbolus drīz nomainīs jauni – melni simboli uz balta fona sarkanā rāmī.

3. attēls